

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400114721**

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет на
Държавния фонд "Земеделие" за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	4
Отговорности на ръководството за финансовия отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	8
Коригирани неправилни отчитания.....	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	8
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
НАП	Национална агенция за приходите
ДФ „Земеделие“	Държавен фонд „Земеделие“

**ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г- Н НИКОЛАЙ
КАВАРДЖИКЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“**

Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на годишния финансов отчет на Държавния фонд "Земеделие", състоящ се от баланс към 31 декември 2021 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Държавния фонд "Земеделие" към 31 декември 2021 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Държавния фонд "Земеделие" в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД- 04-01-147 от 07.12.2021 г. изменена със Заповед № ОД - 04-01-050 от 19.05.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение,

че финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. В Счетоводната политика на ДФ „Земеделие“ в т. 35, ал. 6 и 7,¹ неправилно е възприет неправилен подход да се използват сметки 4523 „Други задължения към бюджетни организации от подсектор „Централно управление“ (за преведени на НАП) и 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ при предоставяне на кредити на бенефициенти с установени задължения към НАП² и ЧСИ (по смисъла на РМС №592 от 2018 г.), тъй като не е налице пасив за бюджетната организация, а е начин за предоставяне на кредити чрез погасяване на задължения на контрагенти - длъжници към НАП и ЧСИ.

Съгласно получено в ДФЗ становище от МФ,³ доколкото бюджетната организация смята да обособи чрез системата на двустранно счетоводно записване сумата, подлежаща на плащане към НАП отделно от сумата, която ще се предостави директно на длъжника, тя би могла да приложи подхода на контра-сметка (например към сметката, чрез която се отчита предоставянето на заема на контрагента-длъжник на НАП.)

Не са спазени изискванията на министъра на финансите дадени с ДДС № 14 от 2013 г. за осчетоводяването по счетоводни сметки в съответствие с техния характер.

2. С т.т. 4.12.2 и 4.12.3 от *Методология на счетоводната отчетност*, утвърдена със Заповед № 03-РД-1472#1 от 02.09.2021 г. на Изпълнителния директор на ДФЗ, е възприет неправилен подход за счетоводно отразяване на непогасените в срок текущи дялове по дългосрочни заеми, а именно: при наличие на непогасен текущ дял на инвестиционния кредит за отчетния период, същият се отчита по сметките за предоставени дългосрочни заеми, но като просрочен в обособен код по дебита на сметка 5314 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия“ (по обособен аналитичен код) в кореспонденция със сметка 5317 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия“, или по дебита на сметка 5315 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на нестопански организации“ (по обособен аналитичен код) в кореспонденция със сметка 5318 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на нестопански организации“.⁴

Съгласно получено в ДФЗ становище от МФ с изх. № 69-00-115 от 07.2022 г., фактът, че текущия дял по дългосрочен заем става просрочен не е основание за прекласифицирането му отново като дългосрочна част, тъй като просрочената сума продължава да бъде незабавно изискуема (т.е. представлява текущ актив за бюджетната организация, респективно – текущ пасив на длъжника).

В становището на МФ е посочено и, че извършваната в края на годината процедура по прехвърляне на текущия дял от дългосрочните заеми няма пряко

¹ Од №01

² Национална агенция по приходите

³ Във връзка с отправено запитване от ДФЗ до МФ по повод установеното от одитния екип несъответствие е получено становище от МФ с изх. № 69-00-115 от 07.2022 г.

⁴ Од № 01

отношение към провизирането за несъбираемост, но информацията за падежната структура на заемите би следвало да се взема предвид в процеса по определянето и коригирането на провизиите за несъбираемост и извършването на обезценка на такива финансови активи.

Не са спазени изискванията на министъра на финансите дадени с ДДС № 14 от 2013 г. за осчетоводяването по счетоводни сметки в съответствие с техния характер.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. Във връзка с установения неправилен подход за счетоводно отразяване на непогасените в срок текущи дялове по дългосрочни заеми, възприет и прилаган от ДФ „Земеделие“ (описан подробно в констатация 2-ра от Раздел Некоригирани неправилни отчитания в настоящия доклад), към 31.12.2021 г., в отчетна група „Бюджет“ непогасени просрочени⁵ задължения по дългосрочни кредити и временна финансова помощ от предходни отчетни периоди, в размер на 19 369 016 лв., не са прекласифицирани като текущ дял по дебита на сметка 5317 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия“.⁶ За коригиране на неправилното отчитане следва да се състави счетоводно записване чрез директна кореспонденция по дебита на сметка 5317 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия“ и кредита на сметка 5314 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия“.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на дългосрочните заеми по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и тема 5 от Коментарите по методологически въпроси.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

На основание т. 68 от писмо ДДС № 7 от 2021 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланс и ОПР към 31.12.2021 г. на ДФ „Земеделие“. Коригираният ГФО за 2021 г. е зареден в системата ИСО на МФ на 21.07.2022 г. и е представен в Сметната палата с вх. № 70-00-2 от 22.07. 2022 г.

⁵ ОД №01

⁶ Тъй като просрочената сума продължава да бъде незабавно изискуема

В подкрепа на констатациите е събрано едно одитно доказателство, което заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 303 от 08.09.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Държавния фонд „Земеделие“ и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	Писмо по мейл до ДФ „Земеделие“, писмо № 01-0400/309 от 08.07.2022 г. до МФ и отговор на писмото № 69-00-115 до ДФ Земеделие“.	5